

Imam Sadiq Research Institute

for Islamic Sciences

Research Institute for Political
and Defence Studies

P. ISSN: 2345-5705 & E. ISSN: 2717-3720

Website: <http://ipr.isri.ac.ir>

Volume: 12 ; Number: 25

Analysis of the Positions of the Supporters of the Street Riots in the Fall of 1401 in Iran, Based on the Crisis Theory

Muhammad Jalili*, Hossein Mohammadi Siret**

doi: <https://doi.org/10.22034/ipr.2024.450585.2117>

Received: 2024/3/31 ; Accepted: 2024/9/3
(245-266)

Abstract

In examining the unrest of 1401 in Iran, while distinguishing between protestors and rioters, with the aim of scientifically understanding what was proposed by the supporters of the riots, there was a need to analyze the issues. The totalitarian opponents of the Islamic Republic - inside and outside the country - tried to direct the street anger in the direction of their political wing, calling the situation critical in this unprecedented attack. From this point of view, using the theory of crisis and with an interpretive method, we analyzed the content of the positions published by him in the autumn quarter in order to recognize the social situation of Iran in the intellectual apparatus of structural opponents. Analyzing the results of more than 100 communication channels for several months shows that most of the elements of this movement consider the continuation of religious rule and the survival of the value nature of the system as the source of problems And they are looking for their ideal shield in the education of secular government and the digestion of national identity in the relations of modern culture .A society that is free from revolutionary style, converges with liberal democracy and pursues comprehensive development with the characteristics of capitalism in the modern world.

Keywords: Street Riots, Riots of 1401, Mahsa Movement, Women of Freedom, Crisis Theory, Iran.

*. PhD in Political Science, Iran Studies, Faculty of Islamic Studies and Political Sciences, Imam Sadiq University (AS), Tehran, Iran (corresponding author) jalilipv@gmail.com.

**.. Assistant Professor of Political Science, Iran Studies, Faculty of Islamic Studies and Political Sciences, Imam Sadiq University (AS), Tehran, Iran. mohammadisira_t@isu.ac.ir.

پژوهشگاه علوم اسلام صادق

پژوهشگاه مطالعات سیاسی و دفاعی

P. ISSN: 2345-5705 & E. ISSN: 2717-3720

نشانی الکترونیک: <http://ipr.isri.ac.ir>

سال دوازدهم، شماره بیست و پنجم

تحلیل مواضع حامیان آشوب‌های خیابانی پاییز ۱۴۰۱ ایران، براساس نظریه بحران

محمد جلیلی*، حسین محمدی‌سیرت**

شناسه دیجیتال (DOI): <https://doi.org/10.22034/ipr.2024.450585.2117>

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۱/۱۲، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۶/۱۳

(۲۴۵-۲۶۶)

چکیده

در بررسی ناآرامی‌های ۱۴۰۱ ایران، ضمن تفکیک میان معترض و اغتشاشگر، با هدف فهم علمی آنچه از سوی حامیان آشوب‌ها طرح شد، نیاز به تحلیل مسائل بود. مخالفان تمامیت‌خواه جمهوری اسلامی در داخل و خارج کوشیدند تا در این حجه کم‌سابقه، با بحرانی خواندن وضعیت، خشم خیابانی را به سمت مطلوب‌های جناح سیاسی خود جهت‌دهی کنند. از این دیدگاه با استفاده از نظریه بحران و با روشی تفسیری، به تحلیل مضمون و محتوای مواضع منتشرشده از ایشان در سه‌ماهه پاییز پرداختیم تا وضع اجتماعی ایران را در دستگاه فکری ستهندگان ساختاری، بازشناسی کنیم. واکاوی نتایج چندماهه بیش از ۱۰۰ کانال ارتباطی نشان می‌دهد قاطبه عناصر این جنبش، تداوم حاکمیت دینی و بقای ماهیت ارزشی نظام را مبدأ مشکلات تلقی کرده و سپهر مطلوب خود را در تحصیل حکومتی سکولار و هضم هویت ملی در مناسبات فرهنگ مدرن می‌جویند؛ اجتماعی که عاری از اسلوب‌های انقلابی‌گری و همگرا یا لیبرال‌دمکراسی و در پی توسعه همه‌جانبه با شاخصه‌های سرمایه‌داری است.

واژگان کلیدی: آشوب خیابانی، اغتشاشات ۱۴۰۱، جنبش مهسا، زن زندگی آزادی، نظریه بحران، ایران.

*. دانش‌آموخته دکتری علوم سیاسی
گرایش مطالعات ایران، دانشکده
معارف اسلامی و علوم سیاسی،
دانشگاه امام صادق، تهران، ایران
(نویسنده مسئول) jalilipv@gmail.com

** استادیار علوم سیاسی گرایش
مطالعات ایران، دانشکده معارف
اسلامی و علوم سیاسی، دانشگاه
امام صادق، تهران، ایران
mohammadisirat@isu.ac.ir

مقدمه

جامعه‌شناسان، «کنش سازمان‌یافته جمعی» علیه سیاست‌های بالادستی را «اعتراض» می‌نامند (دیتر آپ، ۱۳۹۵: ۷۵-۷۶)؛ رفتاری که اگر با «تضعیف حاکمیت، تخریب اموال، ترور شخصیت‌ها و آشوبی خیابانی» همگام شود، «اغتشاش» خواهد بود. همان‌طور که زوال اقتدار کلیسایی به «شریعت‌گریزی» و «عرفی‌سازی» اخلاق انجامید و «فضایل خانوادگی» عصر پدرسالاری را مستحیل کرد (فوران، ۱۳۹۰: ۱۹۴-۱۹۵)، افراط‌گرایی در «برابری طلبی‌های نقشی»، «اعتبار مادری» را ساقط کرده و حاصلی جز «تجردگزینی، افسرده‌خویی و تهی شدن زندگی از معنا» نخواهد داشت. در عهد پهلوی نیز، آن‌گاه که زنان پی به «تحریف جنسیت» خود بردند، برای آزادی از «اختناق سیاسی و چنگال سکولاریسم»، به آغوش «سوسیالیسم» و «اسلام» پناه بردند؛ تا «عروسک بزک‌کرده بورژوازی» و «ابزار هوسرانی مردانه» نباشند (Moghadam, 1994 p.189). روان‌تحلیلگران این نوع پرخاشگری علیه دولت را برون‌داد تعرض به هویت و طغیانی علیه سرخوردگی فرد تصویر می‌کنند؛ همان‌طور که لاسول «ارمغان تنفر از پدر را نفرت از سزار» خوانده و عقده‌های ناکام را زیربنای جرائم می‌دید. از این دیدگاه، آشوبگران، «ساخت قدرت» و «بافت اخلاقی» را عامل محرومیت و آسیب به روان خود دیده و به تدریج با خلق فرعون‌ی ذهنی به «ستیز با اقتدار عینی رهبران» خود می‌پردازند (ای اپتر و دیگران، ۱۳۸۰: ۳۶۴-۳۶۵). از این رو، «انسان سایبرنتیک» از نگاه ژریک، قربانی لذت‌جویی خودخواهانه‌ای است که نمی‌داند پنجره شبکه‌های ارتباطاتی، به جز تاراج هنجارهای کنونی، هیچ تصویر بکری از حقایق عالم، به او نمی‌فروشد (ژریک، ۱۳۹۰: ۴۲-۴۳).

در شهریور ۱۴۰۱، وقتی تصویری از به‌کمارفتن دختر گُرد، از سوی خبرنگاران «شرق» و «هم‌میهن» عمومی شد؛ مدعای برخورد فیزیکی مأموران امنیت اخلاقی با انتشار فیلم کامل حادثه و گزارش پزشکی قانونی از اعتبار افتاد. علت فوت «بیماری زمینه‌ای و سکتۀ مغزی» فرد متخلف در اداره آموزشی پلیس بیان شد؛ اما پروپاگاندا گسترده و هشتک‌های داغ شده از سمت مخالفان، آن رخداد تلخ را سوژه‌ای مناسب در تعمیق شکاف‌های «نسلی، قومی، سیاسی و جنسیتی» دید. به‌سرعت، کانون معارضه از نقد به سبک رفتار «گشت ارشاد» به نفی الزامات اجتماعی دین، چون «حجاب»، چرخید. «زن، زندگی، آزادی» شعار جدایی‌طلبان کومله در سقز شد؛ همراهی پدر

متوفا و هنجارشکنی رسانه‌های خارجی با تشویق به «کشف حجاب، بدن‌نمایی، آغوش‌کشی و رقص خیابانی» وضعیت را به تقابل تهییج‌شدگان با «نظام و رهبری» برد.

هم‌زمان با توجه اعمال خشونت و تهاجم به مظاهر دینی، گروه‌های تروریستی، در نقاط پرتردد شهری و مناطق مرزی، فعال‌تر شدند. استفاده از شگرد کشته‌سازی با روایت‌پردازی عاطفی از تازه‌متوفیان، تا انتشار فهرستی از اسامی ادعایی قربانیان، شتاب گرفت. القای مضامینی چون «پایان جمهوری اسلامی» و «آخرین روزهای رهبری»، به همراه آموزش خرابکاری در «اماکن دولتی و مذهبی» و ترور «مأموران انتظامی و امنیتی» با گردهم‌آوردن از انقلاب‌های اروپای شرقی، رخ می‌نمود. در اینجا «مشکلات اقتصادی»، پیش‌زمینه‌ای بر «دوقطبی‌سازی اجتماعی» بود و «تجاوز به اخلاق و قانون» هزینه طبیعی تحقق یک «انقلاب قریب الوقوع جنسی» به حساب آمد. در این بین، تنور شایعاتی نظیر: کشتار گسترده شهروندان، نابیناسازی معترضان و تعرض به زنان و کودکان در معابر و بازداشتگاه‌ها، برای تکثیر التهابات، داغ بود تا «روان عمومی» را فرو بپاشد. «استیلاي اخبار بر منطق افکار» آن‌قدر سنگینی می‌کرد که در ظرف کمتر از سه هفته، ۴۵ هزار تن از گروه سنی «زد-نیت‌ها» را در بیشترین تجمع خیابانی خود، گرد هم آورد (جماران نیوز، ۱۴۰۱). نشریات اصلاح‌طلب با طرح مباحثی مانند «یک زندگی عادی» در دومین سال از دولت راست‌گرای ابراهیم رئیسی، گاه شدیدالحن‌ترین مطالب را علیه «بعضی لوایح قانونی، فقه سنتی و فلسفه اجتماعی دین» منعکس می‌ساختند. تعدد بیانیه‌های سیاسی در منع اجرای حدود اجتماعی اسلام و سیل اتهام علیه مقامات سیاسی و انتظامی نیز، «تمایل به دفاع از قانون و شریعت» را کم می‌کرد.

می‌توان گفت که اپوزیسیون سیاسی با بهره از تشدید تحریم‌های فلج‌کننده دهه ۹۰، تأسیس کانال‌های جدید فارسی‌زبان خارجی، همه‌گیری شبکه‌های مدیریت افکار اجتماعی و جوانمرگی توافق هسته‌ای، به ناکامی خروج از «تورم فزاینده، رشد منفی اقتصادی و نافرمانی مدنی» دامن زد و محصول دولت سیزدهم را نیز دچار بدبینی کرد. از طرف دیگر، رشد ذهنیت منفی از «جنبه‌های قهری دین» و استنکاف روانی از ترکیب جعلی «حجاب اجباری»، تصویری از «استبداد مذهبی» را پدید می‌آورد که «جوان جویای آزادی و اختیار» را از سپهر فردایش، ناامید می‌ساخت. در صحنه این گرداب، «بدن زن» ابژه جنسی قرار

گرفت و عبور از «سنت حیا‌مندی» به مثابه «فتح دیوار برلین» سوژه‌پردازی شد. جالب‌تر آنکه سهمی از مشروعیت‌بخشی به آنارشی خیابانی، متوجه برخی کنشگران مجازی و نخبگان سیاسی بود. در مجموع، کشف‌شمایی از آرمان و بحران این جریان، حائز امتیازاتی در جامعه‌شناسی ایران و روایتی علمی از اهداف این پژوهش است. به امید آنکه بتوانیم شاهد رشد روزافزون مؤلفه‌های «تعاون، هم‌زیستی، قدرت و پیشرفت ملی» در ایران باشیم.

۱. پیشینه پژوهش

۱-۱. کتاب‌ها

۱. «آشوب، نقاط عطف برای کشورهای بحران‌زده»، اثر جرد دایموند و ترجمه اصلان قودجانی از نشر «طرح نو» در سال ۱۴۰۱ که تلاش دارد تاب‌آوری تمدنی کشورها را در برابر بحران آشوب‌های خیابانی بیان کند. نویسنده با بیان مثال از کشورهایی چون: ژاپن، اندونزی، آلمان، استرالیا و آمریکا، آشوب‌زدگی خیابانی را تحلیل می‌کند تا به الگویی نجات‌بخش از بستر بحران‌های سیاسی برسد.

۲. «سیاست‌های خیابانی: جنبش تهی‌دستان در ایران»، اثر آصف بیات، از نشر «پردیس دانش» به سال ۱۳۹۱؛ کوششی در به‌تصویرکشیدن مبارزات گروه‌های بی‌طبقه از دیدگاهی سیاسی-اجتماعی است. مقصود نویسنده بررسی تأثیر کارگران حاشیه‌نشین و اقشار فرومانده بر تحولات داخلی دولت است تا محصول مهاجرت اجباری روستا به شهر را از دهه ۳۰ بر وقوع انقلاب ۵۷ تحلیل کند.

۱-۲. مقالات

۱. «تاکتیک‌های حریف در شکل‌دهی اغتشاشات شهری»، اثر حامد سعیدی ابواسحاقی در فصلنامه مدیریت بحران، سال سیزدهم، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۰: ص ۳۳-۷۳؛ درصد شناسایی تاکتیک‌های روانی و میدانی اغتشاشگران در آبان ۹۸ است. پژوهشگر با داده‌کاوی تحلیل‌های فرماندهان امنیتی، کوشیده تا این نکته را بسنجد که علل پیشروی آشوب‌طلبان متکی بر تاکتیک‌های روانی شکل گرفته یا راهبردهای میدانی! روش پژوهش نیز برپایه پیمایش spss و اسناد آشکار است.

۲. «رخداد زن، زندگی، آزادی و نبرد بر سر تسخیر فضا»، اثر حامد کیا در مطالعات فرهنگی و ارتباطات، دوره ۱۸، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۱؛ می‌خواهد تا از طریق استدلال ابدکتیو، پیامدهای رخداد زن، زندگی، آزادی را در نسبت جامعه اسلامی بسنجد. متن پژوهشگر، متأثر از شرایط روانی حادثه، خالی از سویه‌های سیاسی-روانی نیست و ناظر بر ساخت ایرانی جدید و پیشنهادهایی خاص، پژوهش را پیش می‌برد؛ در نتیجه نگاهی به حامیان نداشته و تحلیلی بر نظرات ارائه نمی‌کند.

۳-۱. پایان‌نامه

«سیاست کیفری ایران در مقابله با آشوب‌ها و اعتراضات خیابانی»، اثر اکبری و صالحی در مقطع ارشد جزا و جرم‌شناسی قم (تابستان ۱۴۰۰)؛ با نگاهی حقوقی، حق اعتراضات خیابانی را بررسی کرده و رفتار معترضان آبان ۹۸ را جرم‌شناسی می‌کند تا به نوعی آسیب‌شناسی فقهی جرایم دست یازد. در نتیجه، موارد فوق با موضوع مقاله پیش‌رو از جهات گوناگون فاصله محتوایی دارد.

۲. روش و چهارچوب نظری

این پژوهش، از نوع توسعه‌ای با رویکردی توصیفی-تحلیلی است که در چهارچوب «تئوری بحران اسپریگنز» دنبال می‌شود. این الگو با منطق چهارگانه خود در کشف معانی پنهان میان سطور به کار می‌رود و از کنار هم قراردادن نشانه‌های معنادار، خاستگاه فکری نظریه پردازان را کشف می‌کند (حقیقت و دیگران، ۱۳۸۹: ۱۳-۹). این تفسیر بر مبنای شناخت مسئله، درک عوامل بی‌نظمی و طرح اقداماتی اصلاحی، برخلاف رویکرد اشتراوس می‌کوشد تا از وضعیت کنونی به موقعیت مطلوب نیل کند (تاجیک، ۱۳۸۴: ۶۱). به اعتقاد اسپریگنز، قصد هر متفکر سیاسی-اجتماعی، این است که برای حل معضلات زمانه خود، طرحی نو دراندازد و با نوابری خود جامعه را از گرداب بی‌ثباتی نجات بخشد (گلشنی، ۱۳۸۷: ۱۰۵). این نظریه در چهار مرحله: «توصیف بحران کنونی؛ شناسایی علل بحران‌زا؛ ترسیم وضعیت مطلوب و ارائه برنامه‌ای روشن در جهت دستیابی به وضعیت مورد انتظار» پیش می‌رود. در پژوهش هم برای کشف محتوای پنهان و تجمیع منضبط اطلاعات پراکنده، از دو روش: «تحلیل مضمون» و «تحلیل محتوا» استفاده شده که در این مقاله -به جهت تخلیص

خروجی پژوهش - فقط به ذکر مضامین نهایی اکتفا می‌شود. در تحلیل محتوا، داده‌ها تخلیص می‌شوند و جعل و ایجاد در بیان عبارات پایانی صورت نمی‌گیرد؛ بنابراین، چکیده نهایی، عیناً نقل قول گویندگان است (Stirling, 2001 pp. 385-405). گردآوری پژوهش براساس اظهارات اشخاص و احزاب، در کانال‌های مجازی و صفحات فردی ایشان انجام گرفته و با رجوع به کتب و مقالات علمی، مطالب اساسی آن تدوین شده است.

۳. مفاهیم

آشوب خیابانی: آشوب (chaos) هیجانی پریشان‌گون و توأم با خشونت است که در آن گروهی از افراد در مقابله با نظام حاکم به عللی نظیر: توقعات فزاینده، ناکامی‌های سرخورده، انتظارات مادی، ازخودبیگانگی هویتی و محرومیت‌های روانی، دست به هرج و مرج و ناامنی می‌زنند. با رخداد این پدیده در خیابان، «اغتشاش و عصیان» و آسیب به «اشخاص، اموال، ارزش‌ها و ساختارها» حادث شده و دولت‌ها را وادار به استفاده از «پلیس ضدشورش» می‌کند (رهبری، ۱۳۹۳: ۱۷۴-۱۸۰).

بحران اجتماعی: بحران (crisis) عبارت از پیشامدی است که به‌طور ناگهانی و فزاینده رخ داده و وضعیتی ناپایدار و خطرآفرین را برای تداوم زیست افراد به‌وجود می‌آورد. بحران زمانی پیش می‌آید که در «موقعیت، ایدئولوژی یا رفتار اجتماعی» شکافی رسوخ کند و رفع فوری آن نیازمند «دولتی نیرومند، کنترلگری کارآمد و استراتژی بقا» است (نوریس و دیگران، ۱۳۸۸: ۲۰-۲۷).

حامیان ناآرامی‌ها: شامل اشخاصی است که اظهارات و اقداماتشان، ناظر به «شکل‌گیری، تداوم یا توجیه» التهابات است. این قبیل افراد، مرجع مؤثری از «اقبال، افتناع و جهت‌بخشی» به عاملان آشوب‌اند و عمدتاً در موعدی که یک اختلاف عمومی شکل می‌گیرد، فعال می‌شوند.

۴. تحلیل (محتوای فراگیر) مواضع ۴۰ شخصیت و ۱۰ بیانیه

در اینجا به تحلیل محتوای فراگیر داده‌های به‌دست‌آمده از شخصیت‌ها و بیانیه‌ها می‌پردازیم و به جهت محدودیت حجم مقاله، مجبور به حذف مضامین پایه (کد) و انسجام‌دهنده

(میانی) هستیم که فقط بیش از ۳۶۰۰۰ کلمه، حجم پالایش شده آن‌ها - به تفکیک شخصیت‌های مورد پژوهش - است؛ به نحوی که در ۶ بخش موضوعی، کلیه محتوای تحلیل‌شده را در ذهن خواننده، منسجم‌سازیم.

جدول ۱: تحلیل محتوای فراگیر مواضع ۴۰ شخصیت و ۱۰ بیانیه

«تحلیل محتوای فراگیر» مواضع ۴۰ شخصیت و ۱۰ بیانیه مؤثر سیاسی - اجتماعی					
در حمایت از آشوب‌های ۱۴۰۱ (بر اساس نظریه بحران اسپریگنز و به تفکیک شش موضوع جامع)					
موضوع	توصیف وضعیت	علل ایجاد وضعیت	توصیف مطلوب	مسیر تحقق مطلوب	
۱. معترضین خیابانی ۱۴۰۱	بحران بی‌سابقه و غیر نارسیتیک؛ انقلاب بنیادین تاریخی و بدن‌مند یا جنبش شریف و تحسین‌برانگیز اخلاقی اعتراضات ملی با شعار دمکراتیک و مترقی «زن، زندگی، آزادی» از خون بابرکت مهسای زیبای ایران	خشم خودفروخته و ساختارشکنانه جامعه زخمی، ازهم‌گسسته و بحران‌زده در تداوم تبعیض، عقب‌ماندگی، سخت‌گیری و اقتدارطلبی حکومت دینی، علیه زنان و جوانان با عدم تناسب جرم و جزا، اعدام‌های ناعادلانه و سرکوب رسانه‌های مستقل	تمرین عاشقی و تبدیل نارضایتی به خشم عمومی مردم مذهبی و غیرمذهبی، در نفی خشونت دینی حاصل از چهاردهه تحقیر و تحمیل ساختاری اسلام سیاسی-فقاهتی، دروغ‌های رسانه‌ای و رانت‌های قضایی فریفتگان حکومت	تداوم خروش انقلابی اعتراضات خونین زنان از آتش‌فشان آگاهی اندیشه بروز کرده، توأم با مطالبه آزادی‌های مدنی جوانان در نبرد با کنترل‌گری پادگان‌ی، پدرمآبی از بالا به پایین، التقاط روشنفکری دینی و سرکوب سازمان‌های سیاسی مبارزاتی تدریجی، متکثر، تاکتیکی، جامعه‌محور و امیدوارانه حول اصلاحاتی واحد برای ساخت زیستی جنبشی با توسعه نهادهای حزبی، علیه بحران‌آفرینی سیاست‌های داخلی و خارجی و چاه عمیق استبداد کنونی	تداوم خروش انقلابی اعتراضات خونین زنان از آتش‌فشان آگاهی اندیشه بروز کرده، توأم با مطالبه آزادی‌های مدنی جوانان در نبرد با کنترل‌گری پادگان‌ی، پدرمآبی از بالا به پایین، التقاط روشنفکری دینی و سرکوب سازمان‌های سیاسی مبارزاتی تدریجی، متکثر، تاکتیکی، جامعه‌محور و امیدوارانه حول اصلاحاتی واحد برای ساخت زیستی جنبشی با توسعه نهادهای حزبی، علیه بحران‌آفرینی سیاست‌های داخلی و خارجی و چاه عمیق استبداد کنونی
	جرقه‌ی فعال آزادی مدنی؛ شبکه غیرمنسجم دادخواهی مشروع و انفجار حق‌خواهی جسورانه، غیر ایدئولوژیک، فرامطرفه‌ای - طبقاتی - نسلی - جنسیتی که بی‌نیاز از روشنفکران و رهبران بی‌عمل و دانشگاهیان فرسوده است	رشد آگاهی عمومی و ختم مرجعیت ارزش‌ها با رنسانس فناوری‌های ارتباطاتی - اطلاعاتی و فعال شدن گسل‌های سنت - تجدد، دولت - ملت و مرکز - مناطق در برابر درک روستایی و بسته مستولان از انسان شهری و اخته‌سازی فرهنگ و سیاست و اقتصاد با بی‌خردی، بی‌تخصصی و دون‌شائی مجلس و دولت	گفتگوی صریح و بی‌واسطه و سرگشاده با حاکمان در فضای آزادی بی‌قیدوشرط بازداشت‌شدگان فلک‌های و مجروحین روحی روانی	ممنوعیت برجسب‌زنی‌های ایدئولوژیک، مثل: «سکولار، غرب‌زده و بیگانه» در ارائه صورت‌بندی تازه‌ای از ملیت فرهنگی - تاریخی ایرانیان	ممنوعیت برجسب‌زنی‌های ایدئولوژیک، مثل: «سکولار، غرب‌زده و بیگانه» در ارائه صورت‌بندی تازه‌ای از ملیت فرهنگی - تاریخی ایرانیان
	هستی معطوف به اراده‌ی نیستی برآمده از خشم خودفروخته و نامحدود به خیابان، با نفع بلندمدت و تخریب‌گذرا،	توهین حاکمیت به معترضین با «فریب‌خورده، عامل دشمن و مگس» نامیدنشان و تقلیل اعتراضات به مداخله خارجی در انکار ناامیدی و انتظارات داخلی از فلاکت تورم، بی‌کاری لجام‌گسیخته و تهدیر خون شهروندان	نیفتادن به ورطه جنگ، انتقام، دین‌ستیزی، فساد الیگارشیک و قدرنشناسی شمس وجود مهسا که چون طوطی هندوستان به ایران آمد و افق آینده را برای نسل پریشان، بی‌رویا و ازدست‌رفته، روشن کرد	به رسمیت شناختن اعتراض، تفکیک میان معترض و معنشنش، منع خشونت خیابانی و اعدام معترضین از سوی حکومت به بهانه‌ی ایجاد نظم و امنیت و نیز شفاف‌سازی علل مرگ آن‌ها بدون دخالت در پرونده‌ها	

موضوع	توصیف وضعیت	علل ایجاد وضعیت	توصیف مطلوب	مسیر تحقق مطلوب
۲. ایران، مردم و جامعه	به سئوه آمدن جوانان تحقیر شده در زیست اسفناک، منزوی، بی‌پناه، مستأصل، سرخورده، بی‌تصور و ناامید از چشم‌انداز تاریک آینده و سیل خون صدها مهسای آسیب‌دیده از ستم سپاهی که ویرانگر خرگاه سلطان است رهبری اندیشه خلاق مهسا و نماد مبارزه با ظلم و تبعیض شدن او، علیه زنان ضعیف و فقیر نگاه داشته‌ی گرد و سنی که انعکاس تئوری پردازی کینه و خشونت‌وری نیروهای مذهبی و جنازه تحویل‌دهنده دستگیرشدگان حجاب است انسداده اصلاح و اعتماد، محدودسازی تحرک مدنی، به‌حاشیه‌رانی و بی‌نقشی طبقه متوسط در تعیین سیاست‌ها، امنیت‌سازی فضا، سرکوب رسانه‌ها و برخورد قهری با زندگی متفاوت شهروندان آب رفتگی حامیان ج.ا و فقد ظرفیت و سرمایه اجتماعی با بی‌جان و مخدوش‌سازی مردم و چهره سزاوار احترام روحانیت و پلیس، دخالت در علم و درمان و تغییر متمدن و شاکلی در سیکل معیوب تولید اغتشاش از اعتراض انتقام ملت چیزباخته و مفلوک از نظام نامشروع ولایی خامنه‌ای که مادر بدبختی‌ها، عامل انباشت بحران‌ها و ناپایداری‌ها، مکیدن شیره طبیعت و انفصال معتمدین و مفلوکنین حاکمیت دینی است	تبرگی رویای مهیمن ایرانیان، به‌جان‌هم انداختن خلق در بند در زمین سوخته‌ی جائران ج.ا؛ که با بزرگ‌نمایی حامیان دودرصدی امر معروف و آتش به اختیار انقلابی، از نمایش شهدا، مقدسات و مناسک دینی، در پی خودکامگی و ام‌القرایی‌اند ختم آرمان آزادی، استقلال و گفتگو با سلب اعتماد مردم از مسئولین، فیلترینگ مجازی، تعطیلی فله‌ای مطبوعات و بی‌تعهدی رسانه‌های ملی به منافع ملت با حذف و اسکات مخالفین ایدئولوژی حکومت اقتدارطلبی، دوقطبی‌سازی و سکوت مراجع کرسی پرست که با عدم تحمل اصلاحات لوترکینگی، با بی‌عقلی و گروگان‌گیری پادگانی مصالح ملی، چهار دهه شکست هدایت عبث اذهان و سوری‌های شدن ایران را به مردم بی‌پناه تحمیل می‌کند رویه‌های غلط ساختاری، مطالبات بی‌پاسخ عمومی، کج‌اندیشی، تمامیت‌خواهی، انحصارطلبی و دخالت بی‌رحمانه‌ی نهادهای غیرانتخابی در حریم فردی فقد مدیریت علمی و سلب آسایش و کرامت شهروندی، تعرض به عرض و جان و وجدان جمعی و تشدید فضای امنیتی با پاک‌سازی شایستگان و دگران‌دیشان و طرد اساتید و دانشجویان	درک آمال و گفتمان جوانان و امید و بهره از توان بالا و حق تصمیم‌گیری نسل چهارم ایشان که از نژاد رستم دستان‌اند و از نعره دیوان و زوزه‌ی گرگان نمی‌ترسند ظهور میهنی یکپارچه، امن، آباد، مستقل، قانون‌مدار و تحقق یک زندگی ساده، با کرامت و شرافتمندانه در جامعه‌ای باز، ذی‌حق و عاری از دست‌اندازی قدرت و سرمایه که دارای سامانی خوب و به‌دوراز فساد، تبعیض، بی‌عدالتی و تک‌قطبی شدگی است هم بیکری ایرانیان و جان‌فشانی آنان برای مرزها، منوط به مشروعیت نظام مستقر با ابتنا به رأی ملت وفادار به آرمان‌های اساسی و گرمی داشتن مسئولیت اجتماعی در حساسیت‌های اخلاقی و آزادی‌های انسانی قدرشناسی و شنوایی از ملت و هم‌کلامی حاکمیت با خواسته‌های مردم در فضای گردش آزاد اطلاعات و آزادی بیان با ظهور احزاب مؤثر و نمایندگان واقعی اقشار مختلف و متکثر اجتماعی پیشرفت و توسعه‌ای متوازن و متناسب با استعداد، ثروت و پیشینه‌ی تمدنی ایرانیان	بازسازی اعتماد مردم به حاکمیت با پرهیز از فریب و دروغ و اعتماد به خیزش جامعه در تقابل با هویت پسانقلابی که مدام در دشمنی با آمریکا و اسرائیل تعریف‌شده و خود را در آیین‌های عیوب دیگران می‌کاود نه در کاستی‌هایش ایجاد فضای گفتگو، مناظره و تکثرگرایی در اقتصاد و سیاست، با انتطاف نهاد دینی نسبت به سبک زندگی مدرن و تحولات توسعه شهری پاسخگویی، پذیرش اشتباه‌کاری و اتخاذ تصمیمات شجاعانه، راهگشا و اجماع‌ساز با آغاز اصلاحات درونزای ساختاری، رویکردی و نهادی، مانند: همه‌پرسی و اصل ۵۹ قانون اساسی که دهه‌ها است معطل مانده جلوگیری از سیل مهاجرت نخبگان منجر از ناکارآمدی ج.ا و دلار ۴۰ هزار تومانی با سرمایه ملی دیدن مردم به‌جای نفت و گاز و عبور از حکومت متکی به زندان و اسلحه همراه‌سازی اغتشاشات و اعتراضات و سازمان‌دهی اعتصابات کارمندان و فرهنگیان با ایجاد ستاد مشترک تقابل با استبداد و دیکتاتوری انقلاب ۵۷ عبور از سرنگون‌طلبی به دگرگون‌طلبی و بازگشت به آرمان آزادی بیان و اندیشه

موضوع	توصیف وضعیت	علل ایجاد وضعیت	توصیف مطلوب	مسیر تحقق مطلوب
۳. ایدئولوژی حکومت و رهبری	تمامیت‌خواهی متصلب، ناشیانه، استبدادی، پدرسالار و استالینی روحانیت قدرت‌طلب مذهبی که با شعار هدایتگری، در فقد مسئولان عقلائی، هوشمند، باتجربه و مطلع، ثروت‌اندوزی می‌کند	طبیعی بودن مخالفت‌ها با غیرسازی مردم در سکوت و بی‌خبری رهبری، مقابل: ظلم، ایدئولوژی محوری، یکدست‌سازی، بنیادگرایی و زوال هویت جوشنده انقلابی که اعتراضات خودجوش ملی را به گردن ساواکی‌ها و رسانه‌های خارجی می‌اندازد	بنیان‌گذاری حکمرانی مطلوب نگاه دانشگاهیان و احزاب با تأمین حقوق اولیه انسانی و رهایی سیاست از توسعه امر دینی و خدمتکاری شریعت با تفهیم عدم وجوب تبعیت از غیر معصوم و آزادی‌های عصر پیامبر و خلفای راشدین که گوش شنوای مردم بودند	برگزاری همه‌پرسی عمومی برای جداسازی دین از سیاست با پایان بخشی به رهبری مادام‌العمر، مستبد، نظارت‌ناپذیر و دچار ننگ دنیا و آخرت حکومت دینی و غیرقابل اعتماد کنونی
	حاکمیت غیر شفاف، بی‌ریشه، قرون‌وسطایی، نکبت، ترسان، خشکیده خار و سانسورگر با پایان رهبری کاریزما، خالی از شایستگی، اجتهاد، شریعت، علمیت و پاسخگویی است	ملاک تصمیم قرار دادن سخنان تنش‌زا، پراشتباه و مانع از توسعه وی از سوی دولتی که ولایت مطلقه‌اش را بر شریعت مقدم کرده	تسبیح به دستان ریشو با برقراری شایسته‌سالاری و مدینه فاضله دموکراسی یا جماعت خداستبدادی	تنفس رهبر در جهان موزی که به مهم‌ترین اخبار و نظرات کارشناسی، ضعف‌های ساختاری، تبعیض‌های طبقاتی و اولویت دفع شرموش‌های به انبان افتاده، بی‌توجه است
	مهلک نظام سیاسی که شبیه به سال‌های پایانی شاه و پاییز پدرسالار مارکز، مبتلا به توهم، انزوا از واقعیت و ناتوانی در تأمین امنیت است	امتراژ کاستی‌های وامانده‌ی ساختاری و بنیادی روانی، فرهنگی و سیاسی در برابر رهبری که شمس ایران نبود؛ برخلاف لینکلن و گاندی به پاکیزگی خود نمی‌اندیشید؛ دایی‌جان ناپلئون گونه، انقلاب دموکراتیک مردم را زددید و برخلاف شاه با نارضایتی مردم ترف	فارابی در نظامی عاری از انحصارگرایی قدرت و انسداد انتخاب و استیضاح پاسخگویی ولایت‌فقیه	بازسازی روحانیت، اصلاح قفاقت و تجدیدنظر در اشتباه اساسی امام از طریق جایگزینی حفظ دین با حفظ نظام و دست شستن از عنوان اسلامیت ج.ا با کارنامه تلخ، پراشتباه و مایه سرافکنندگی برای شیعیان و مسلمانان
	شکست سیاست‌های شعاری، لاجوجانه، متوهمانه، تحریم‌آفرین و مضر به کبان ملت ج.ا، با دریافت آخرین ضربه از شورش اجتماعی پسا ۵۷ به درخت نظام جمهوری‌گریز و مردم‌ستیز خشک‌مغزی و تقصیرگریزی حکام پدرسالار، شریعت‌مآب، ضد ملی، بی‌توری و محدودیت‌ساز زندگی که با ماجراجویی، دشمنی ایدئولوژیک و مترسک‌پنداری آمریکا، هویت‌سازی می‌کنند	تناقض جمهوری‌ت و اسلام و حذف جمهور در بی‌تدبیری مدیران ناپخرد شجره خبیثه، جبار، استبدادی، غاصب، متصلب، ضعیف، ذلیل، اقلیتی و اسرائیلی این رژیم کندذهنی، ریاکاری، تجسد، زهرداری و بی‌جوایی ج.ا که آلوده به مفاسد بزرگ فامیلی، سرکوب صدای عقلائی و تحمیلگر تحریم، بیکاری، فقر و سبک زندگی تراز به جامعه‌ی ازهم‌گسسته است	تحقق جمهوری ملی، آزاد، عالمانه، مصلحانه، منصفانه، مترقی، مردم‌پایه، سکولار، خیرخواه، تقدپذیر و درک‌کننده مفاهیم راستین قدسی که ایران ثروتمند را به جایگاه جهانی‌اش برساند	عذرخواهی رهبری از مردم انقلابی، به‌دلیل سیاست‌های پرخطای امنیتی - دفاعی، حذف منتقدین توانا و شایسته، قبول شکست ایده ولایت‌فقیه، دروغ‌کارایی فقه اجتماعی و عدم پیروی از آیت‌الله منتظری که پشتیبان واقعی خلق، شرع و عقل بود
	افشاگری موسوی علیه توطئه رهبر که در تمهید جانشینی موروثی، غیرقانونی و مادام‌العمر مجتبی است	رسمیت شناخته می‌شوند	مقابله با تحقیر، توهین و برچسب‌زنی رهبر، قبیله قصاب، پاپ‌های آدم‌خور و مداحان بی‌عقل به معترضین حزبی و رسانه‌ای، با عبارات اغتشاش‌گر، اوباش، اشرار، مفسد، محارب، کاغذ مچاله، خاشاک، علف هرز و حشره	

موضوع	توصیف وضعیت	علل ایجاد وضعیت	توصیف مطلوب	مسیر تحقق مطلوب
<p>۴. دولت، سیاست، حقوق و قانون</p>	<p>دوگانگی برخورد با قتل مهسا امینی و جرج فلوید یا شهدای زاهدان و شاهچراغ در انباشت مسائل قطعی شده اجتماعی ولی نعمت و سفینه نجات ندیدن مردم و تشویق به بی‌تفاوتی از سوی حاکمیت جاهلان‌هی نومغولان حیل‌گر، بی‌قانون و بی‌تحلیل، با یک سیاهه خطا از دولت اصولگرا، فشن، پرهزینه و پر مدعا بی‌توجهی به نصایح بهبودبخش و طبیعت واکنشی افکار عمومی، ایرانیان خارج از کشور و گزارشات حقوق بشری سازمان ملل به حکمرانی مسئولیت‌گریزانه، توجیه‌گرانه تبعیض‌گونه، بی‌اخلاق و سلیقه‌ای ج.ا</p> <p>دریوزگی امثال رضایی و علم‌الهدی در نجات ایران از التهاب و ناامنی ناشی از نهادهای بی‌درویکر، پر تبعیض و پراشکال فقهی، حقوقی، آموزشی و درمانی مهندسی آراء و تحدید جمهوریت در فقدان معیارهای آزاد، عادلانه و رقابتی انتخابات از طریق اعمال نظارت استصوابی دولت پنهان و تقصیراندازی مشکلات و اعتراضات داخلی به گردن دشمنان خارجی وابستگی ج.ا به زنان ناقص‌العقل و نیازمند هدایت و سرپرستی در پارادوکس نظام انقلابی و قانونی و تحریف‌گری شورای نگهبان از قوانین ملی و حقوق اساسی</p>	<p>انسداد اصلاحات در نابخردی، دروغ‌گویی، غیریت‌سازی، دشمن‌هراسی، فرافکنی، اقتدارطلبی، تفسیر به‌رای، کارشکنی، و بی‌جوابی ج.ا با تکذیب قتل پیرفلک و فاجعه هواپیمای اوکراینی یا نافرجامی جنایت اسیدپاشی اصفهان و احقاق حق ستار بهشتی‌ها و امینی بحران مشروعیت نظام پیرو سیاست نظامی مشت آهنین، یکدست‌سازی مفرط مجلس و دولت، رد صلاحیت‌های گسترده شورای نگهبان و خبرگان نمادین رهبری از بین بردن عقبه تاریخی کشور در توزیع نامتناسب قدرت، جعل قوانین منسوخه و قرون‌وسطایی زن‌ستیزانه و حقوق ضد انسانی قصاص، دیه و ازدیاد جمعیت انحراف و انزوای تراژدی سیاست خارجی با اتخاذ سیاست‌های تنش‌زا، ضد تمامیت ارضی، تحریم‌ساز و خالی از عزت، حکمت و مصلحت آمریکاستیزانه و غرق در شرق‌پرستی افراطی ناکارآمدی بروکراسی، رهاشدگی آموزش و پرورش، بی‌عدالتی توزیعی، تأخیر عذرخواهی، سکوت علما و تداوم به جان هم اندازی باحجاب و بی‌حجاب در عبور از سیاست، مشارکت و رسانه سخنان خلاف عقل و وجدان و لجاجتی حکام مدعی علوی علیه جامعه فرهیخته ایرانی</p>	<p>پدیداری نظام غیرانتخابی، منافع ملی منبعث از رضایت مردم و غیرقانونی و غیر دولتی‌سازی دخالت سیاسی اجتماعی دین و فقیه با شخصی‌سازی شرع و انتخابی نمودن رعایت آن پیروی از سیاست تعامل متعادل و کارآمد مرحوم هاشمی با شرق و آمریکا حذف بند نامعقول و نامشروع ولایت‌فقیه و خروجی مردودش، با رجوع به پیش‌نویس قانون اساسی و تحقق همه‌پرسی آزادانه تحقق اصلاحات بنیادین در ساختار حقوقی و سیاسی کشور با حذف بدعت نظارت استصوابی و افزایش مشارکت احزاب مؤثر از طریق شکست انحصار قدرت حکومت در دست افراد و نهادهای بحران‌ساز عدم تقصیراندازی به گردن ماهواره‌ها و پاسخگویی شجاعانه مراجع و مسئولین خودفریب نداده، با تأمین صلح اجتماعی، ادبیات غیرمحابر و لغو اجبار حجاب و تحمیل‌گری شرع استقرار حکومتی منضبط که اقتدار و ثباتش را از قانون، عدل و حق می‌گیرد بازنویسی مقررات بیگانه، خسارت‌بار و زن‌ستیزانه، مطابق انتظارات نسل‌هایی نو و عرف جامعه، من جمله منع حق طلاق مرد و تأمین حقوق فردی و اقتصادی زن</p>	<p>تفہیم نیاز به تعبیر شیوه حکمرانی، اصلاح بروکراسی ناکارآمد تابع قجر و پهلوی که مانع بهره‌مندی از ظرفیت منابع انسانی و طبیعی است اصلاح قانون اساسی، بازنویسی قوانین انتخاباتی، پایان‌بخشی به تقلب و نظارت استصوابی، برگذاری رفراندومی سالم و رقابتی با حضور ناظران بین‌المللی، مطالبه شفافیت ساختاری و تأمین نظرات دائمی مردمی منع تفرقه‌اندازی، خودی و ناخودسی‌سازی، خشونت‌ورزی و ارشاد پاسداران دیکتاتورزی خانم‌های با اجرای اصل ۲۷ قانون اساسی در دفاع از حق راهپیمایی، تجمع اعتراضی، توسعه آزادی‌های شهروندی و رهایی‌دست‌گیر شدگان پذیرش احزاب متکثر، در سکوت و دشمن‌پرزدازی خانم‌های در واکنش به اعتراضات جهانی‌شده، با محدودسازی اختیارات و آسیب‌شناسی رهبری و نیروهای مسلح در حوادث اخیر و قتل‌عام مردم سیستان مقابله با مسئولیت‌گریزی، درشت‌گویی، تحقیرگری و فرار از پاسخگویی مسئولان مقدس‌مآب، فاسد، ریاکار و مداخله‌گر در کشورهای خارجی، برای حفظ چادر بر سر آن اقلیت متدین داخلی ایجاد فضای گفتگو و نقد با شکستن حصر غیرقانونی رهبران بزرگ جنبش سبز</p>

موضوع	توصیف وضعیت	علل ایجاد وضعیت	توصیف مطلوب	مسیر تحقق مطلوب
۵. اقتصاد، امنیت و رسانه	مردودی کارنامه اقتصادی نظام ارزشی با اتلاف ثروت و تضييع اعتبار پول ملی، تورم و بيكاري كم‌رشد، رشد منفی، سياست‌های غيرعلمی و سازمان‌یافته تورمی، گرانی، فقرزایی و فلاکت آفرینی ۵۰ ساله در روندهای تفرقه‌افکن، سرمایه سالار و ایدئولوژیک خرج پول‌های مردم در امور غيرضروری منطقه و تحمیل صدای جنگ و تجزیه وطنی توحش داش‌گونه و جنایات غير مودی سربازان رهبری با لشکری خسته که با اعدام، زندان و ایجاد ترس، مغزهای متفکر باوجدان را خفه می‌کند تبعیض در احترام به امنیت حقوقی، جانی و مالی اقوام و زندانی‌سازی منتقدین صنفی، پیرو مصالح قدرتمندان یکدست‌سازی گشت ارشادی زیست‌آزادانه‌ی فرهنگی اجتماعی مردم بی‌پناه و دروغ‌پراکنی رسانه‌ای و مسدودسازی نت، تضييع حقوق مدنی و تعمیق شکاف‌ها، میان اکثریت ملت ارتکاب بزرگ‌ترین مناهي در سرکوب، کشتار و جنایتکاری اوباش آتش به اختیار حکومت اسرائیلی علیه مردم ناراضی و معترض با بهانه‌ی اغتشاشات تبعیض در همزیستی مردم و مسئولین، زخم زدن بر زخم ملت چون منع واكسن و چرخه مظلوم‌نمایی مأموران انتظامی و بسیجی با ایجاد عملیات شوم تروریستی	امتناع رشد ۸ درصدی اقتصاد با تهجر عدالت و خدمت در سياست‌های اعتمادستیز و غيرعلمی تعديل ساختاری که به تورم دورقمی بازار، اختلاس‌های میلیاردي نهادهای رسمی، تعمیق شکاف هزینه و درآمد تنزل سطح زندگی و قدرت خرید مردم انجامیده است شکاف طبقاتی، نشیندن جامعه و نخبگان، تبعیض و تحقیر علیه اقلیت‌های قومی و مذهبی، که مردم را به دین و پیغمبر بدبین کرده است برچسب‌زنی، تشنج‌آفرینی، اغتشاش‌گری، ماجراجویی و تحت‌فشار قراردادن مداوم خانواده‌های معترضین که بهانه‌ی توهین، خشونت و شلیک به سمت آن‌ها شده نسل‌سوزی و آوارگی جوانان در تحریم‌زایی، انحصارگرایی جنگ‌طلبی، پدرسالاری و مداخله پادگانی نهادهای و ظاهراً قانونی با اعترافات اجباری، زندان و قتل زنان مصرف‌گرایی و مد‌خواهی حاصل از رویه‌های خطا و منسوخ‌چ، که به‌دروغ آتش زدن پرچم و قرآن و تخریب اموال و تجزیه‌طلبی را به آمریکا، اسرائیل، مجاهد و سلطنت‌طلب نسبت می‌دهد بی‌اعتمادی به رسانه‌های داخلی با نگاهی امنیتی برای فیلتر، وارونه‌سازی حقایق، تحریف، انکار و فرو‌کاهی حوادث به جنگ روایت‌ها	بلوغ و آگاهی سیاسی مردم در عبرت‌آموزی حکام از اسقاط شاه و قذافی جان‌فشانی ملت در حفظ تمامیت ارضی، امنیت جانی، اصلاحات ساختاری و رویکردی، شفافیت نهادی، آزادی‌های فردی، توسعه پایدار، عدالت و رفاه ناپسند نگرفتن آزادی به نام امنیت، تأمین اشتغال، تساوی مزد زنان و مردان و منع آزادسازی اقتصادی و توسعه‌ی خصوصی‌سازی بسط آگاهی عمومی با آزادی رسانه‌ها، گردش نامحدود اطلاعاتی و آمادگی برای بحث و گفتگو جذب نخبگان با سياست برون‌رفت پایدار از تبعیض و بی‌عدالتی و تحقق گشایش اقتصادی که تسهیلگر دالان هزارتوی توسعه است التیام خشم و خون‌گرسنگان و قربانیان سياست‌گذاران مال‌اندود با منع رژیم تعدی‌گر قبیهان متکی به چاقوکشان و مزدوران بسیجی نجات ایران از کنش‌های تحريم‌آفرین و منزوی‌ساز با جلب فرصت دستیابی نهادهای مستقل مردمی به بازارهای جهانی و گلوگاه‌های اصلی اقتصاد مقابله با جهانی که با تاریخ خشونت‌هایش مذهبی سیاه شده و مجازات شون‌گانش آن، فرودستان قدرت‌اند	ختم به گردن اندازی و لجبازی با آمریکا، بحران‌سازی امنیتی و اقتصاد تحریمی و غلط‌کاری نظام عسرت‌منش، اختناق، کارشناس‌گریز و پنبه در گوش‌ی غافل از عقوبت دادگر منع دلالی مفسدانه با کارگران فقیر و خونین‌دل در پوشش پیمان‌کاری نوکیسه‌گان ناکارآمد و به‌قربان‌گوی سياست‌مدار ایجاد کمیته حقیقت‌یاب در کشف علل مرگ مهسا، مجازات متصدیان و پذیرش خطا و ضمان دستگاه‌ها در کشتار هواپیمای اوکراینی، مردم زاهدان و گشت ارشاد مهار سانسور صداسیما با پوشش سراسری اعتراضات و سوگواری ملی برای خانواده‌های قربانی خشونت حکومت سلطه‌گری که چوب خط‌کاری خودش را می‌خورد منع تحمیل اضطراب و اجبار دین‌داری با تقييح و النای ابزارى ارشاد‌گشتی، مأمورین جعلی و طرح صیانت منسک‌کننده‌ی روابط مجازی تقابل با امنیتی‌کردن اعتراضات، بازداشت و زندانی‌سازی دانشجویان و روزنامه‌نگاران با مطالبه‌ی پاسخی غير از گلوله و باتون از سبعیت بسیجیان، لباس شخصی‌ها و اعوان ولی‌فقیه تحلیل و تبیین آسیب‌شناسانه‌ی مشکلات و ارائه راه‌حل‌های واقعی برای آن

موضوع	توصیف وضعیت	علل ایجاد وضعیت	توصیف مطلوب	مسیر تحقق مطلوب
ع. فرهنگ و مذهب	دانش فرمایشی که ملی‌گرایی را کفر پنداشته و ذهن جوانان را از فرهنگ ملی خالی می‌کند	پیروی از شریعت و الگوی فقهات منحن مردانه در وابستگی مردم به روحانیت که اصلی‌ترین مانع تغییر وضعیت زنان، استقرار دموکراسی، موفقیت انقلاب مشروطه و ۵۷ است	تحقق رأی علامه طباطبایی در دفاع از مذهب اختیاری و مخالفت با جهاد ابتدایی برای حفظ حقیقت دین، نه صرفاً نام آن	ترویج اسلام رحمانی و بخشنده در تاسی به پیامبر(ص) که نقد علنی حاکم و رهبر را ضروری می‌داندست
	ورشکستگی اخلاقی، جهل دینی، قطع رابطه مردم با خدا و تفرق از آموزه‌های دینی در اخلاق انسانی	دور ساختن جوانان از دین و دین‌گریزی مردم با ایجاد فلاکت اقتصادی و ناکارآمدی اجرایی و بی‌تدبیری رهبری و عافیت‌طلبی و تقصیر اندازی به گردن خارجی‌ها	منع آزادی‌خواهی جوانان با تحمیل مستبدانه عقاید و نظرات خاص مذهبی	مخالفت متدینین مذهبی با مظالم ج.ا و تحریف حکم امر به معروف و نهی از منکر احترام به انتخاب و اختیار مردم به‌عنوان فلسفه آفرینش و تردید در نقض عفت عمومی با بی‌حجابی و عدم رعایت حجاب اجباری
ع. فرهنگ و مذهب	دین را فدای حکومت کردن و سوءاستفاده از راهبمبایی‌ها با توهّم مناسک متورم در جهت ختم بحران‌ها	فقدان تدبیر اسلام فقهاتی پیرو روش‌های ارتدکسی و تفاسیر خرافی از مفاهیم دینی	عدم قضاوت مردم بر اساس پوشش و درک خشم الهی از زورگویی و فقر و انسان آزاری به‌جای حجاب سر یکسان‌سازی واقعیت	تحریف چهره دین، بزرگنمایی دشمن و شکاف اندازی میان مردم عبور از ج.ا و دانشگاه‌های از صافی رد شده که نمود انتقام مشایخ و مراجع از قانون و آبادی کشورند
	لیباس شهرت شدن حجاب در بدعملی و حقه کردن ارزش‌های دینی که به عربی‌ان عمومی می‌انجامد	بی‌ارتباطی گشت ارشاد با فقه و روایات، علیه اقلیت‌های دینی	شکندگی ناشی از جنگ روانی تحمیل حجاب بازسازی، اصلاح درونی و ایجاد نظام جدید تبلیغات دینی از سوی متدینین و رفع رویه‌های غلط سنتی برای تطبیق با زیست نو	تحریف چهره دین، بزرگنمایی دشمن و شکاف اندازی میان مردم عبور از ج.ا و دانشگاه‌های از صافی رد شده که نمود انتقام مشایخ و مراجع از قانون و آبادی کشورند
ع. فرهنگ و مذهب	بازگشت‌ناپذیری از افتادن موربانه تردید به جان طرفداران حجاب و اتمام دوران ارشاد و حجاب اجباری که ظلم به حجاب و اسلام است	فقدان مشارکت، شفافیت و موفقیت‌شناسی با گردن‌کلفتی و خودکامگی در اعمال حق و تکلیف	روانی تحمیل حجاب بازسازی، اصلاح درونی و ایجاد نظام جدید تبلیغات دینی از سوی متدینین و رفع رویه‌های غلط سنتی برای تطبیق با زیست نو	تحریف چهره دین، بزرگنمایی دشمن و شکاف اندازی میان مردم عبور از ج.ا و دانشگاه‌های از صافی رد شده که نمود انتقام مشایخ و مراجع از قانون و آبادی کشورند
	بی‌واکنشی مراجع به هتک حرمت شاه‌چراغ و به خون غلتیدن مرغان نیم بسمل و خشونت علیه خلق در قفس ولایت جاژه فقیه	موفقیت‌شناسی با گردن‌کلفتی و خودکامگی در اعمال حق و تکلیف	فقدان مشارکت، شفافیت و موفقیت‌شناسی با گردن‌کلفتی و خودکامگی در اعمال حق و تکلیف	روانی تحمیل حجاب بازسازی، اصلاح درونی و ایجاد نظام جدید تبلیغات دینی از سوی متدینین و رفع رویه‌های غلط سنتی برای تطبیق با زیست نو
ع. فرهنگ و مذهب	زوال ارزش‌های انسانی و بی‌احترامی به دین	فقدان مشارکت، شفافیت و موفقیت‌شناسی با گردن‌کلفتی و خودکامگی در اعمال حق و تکلیف	روانی تحمیل حجاب بازسازی، اصلاح درونی و ایجاد نظام جدید تبلیغات دینی از سوی متدینین و رفع رویه‌های غلط سنتی برای تطبیق با زیست نو	تحریف چهره دین، بزرگنمایی دشمن و شکاف اندازی میان مردم عبور از ج.ا و دانشگاه‌های از صافی رد شده که نمود انتقام مشایخ و مراجع از قانون و آبادی کشورند
	تفاهم میان زیست خیابانی و خانگی	فقدان مشارکت، شفافیت و موفقیت‌شناسی با گردن‌کلفتی و خودکامگی در اعمال حق و تکلیف	روانی تحمیل حجاب بازسازی، اصلاح درونی و ایجاد نظام جدید تبلیغات دینی از سوی متدینین و رفع رویه‌های غلط سنتی برای تطبیق با زیست نو	تحریف چهره دین، بزرگنمایی دشمن و شکاف اندازی میان مردم عبور از ج.ا و دانشگاه‌های از صافی رد شده که نمود انتقام مشایخ و مراجع از قانون و آبادی کشورند

(منبع: یافته‌های پژوهش)

تحلیل (مضامین نهایی) مواضع ۴۰ شخصیت و ۱۰ بیانیه

سر آخر در یک جدول ماتریسی ۲۴ گانه، مضمون نهایی داده‌های جمع‌آوری شده فوق

بیان می‌گردد.

جدول ۲: تحلیل مضمون نهایی مواضع ۴۰ شخصیت و ۱۰ بیانیه

«تحلیل مضامین نهایی» مواضع ۴۰ شخصیت و ۱۰ بیانیه مؤثر سیاسی - اجتماعی در حمایت از آشوب‌های ۱۴۰۱				
بخش	توصیف وضعیت	تعلیل ایجاد وضعیت	توصیف مطلوب	مسیر تحقق مطلوب
معتزین خیابانی ۱۴۰۱	❖ بحران اعتراضات همه‌شمول، دموکراتیک و ملی «زن، زندگی، آزادی» که نمود خشم خودفروخته ایرانیان است علیه استبداد و انزوای ایدئولوژیک	❖ سرریز کردن زخم‌ها و گسل‌های اجتماعی علیه مفاسد، بی‌خردی، بی‌عدالتی، توهین، تحقیر، دشمن‌انگاری، اقتصاد ازهم‌پاشیده و فلاکت بیکاری	❖ تبدیل ناراضیاتی به خشم میدانی و هم‌صدایی قشر مذهبی با معتزین در تعیین سرنوشت خویش و اصلاحات اساسی در تأمین آزادی و رفاه	❖ نمایندگی زنان آگاه و جوانان شجاع در خروش انقلابی برای ساخت زیستی جنبشی و توسعه حزبی - مدنی علیه کنترل‌گری پادگانی و خشونت ایدئولوژیک
ایران، مردم و جامعه	❖ به سته آمدن مردم بی‌جان و جوانان چیز باخته، سرخورده، منزوی، محدود، بی‌پناه، ناامید، بی‌نقش و بی‌اعتماد از نظام ناکارآمد و نامشروع ولایت	❖ دوقطبی سازی، بزرگنمایی موافقان و حذف مخالفان با سلب آسایش و کرامت، تیرگی رؤیا، گروگان‌گیری مصالح ملی و سوءاستفاده از مقدسات دینی	❖ تحقق جامعه‌ای باز، شرافتمندانه و حقوق عادلانه شهروندی در مهنی آزاد، آباد، توسعه‌یافته، امن، قانونی، مستقل و متناسب بااستعداد و ثروت ملی ایرانیان	❖ تشکیل ستاد مشترک، ایجاد فضای گفتگو و اعتماد، پیگیری اعتراضات و مهاجرت نجبان و تقابل با هویت انقلابی که در دشمنی با آمریکا معنا می‌شود
ایدئولوژی، حکومت و رهبری	❖ حکومت مستبد، قرون‌وسطایی، خودخواه، ناتوان، غیرعقلانی، غیر شفاف و سانسورگر با رهبر متوهم، غیر پاس‌خگو، ورشکسته و بی‌خوجی	❖ فساد بزرگ و شجره خبیثه بودن چ‌ا در تناقض اسلام و جمهوری و سکوت رهبری در خودکامگی، ظلم ایدئولوژیک، یکدست سازی و تنش‌آفرینی	❖ پایان فقه و ایدئولوژی در نظامی سکولار و مترقی دموکراسی یا اصلاح ولایت، فقیه با امکان نقد، انتخاب، استیضاح، تحدید اختیارات و پاسخگوسازی رهبر	❖ جدایی دین از سیاست و برگزاری همه‌پرسی برای اصلاح استبداد اید رهبری مادام‌العمر، نظارت ناپذیر، توهین‌گر، قدرت طلب با کارنامه پراشتباه
دولت، سیاست، حقوق و قانون	❖ تناقض برخورد با قتل مهسا امینی - جرج فلوید با کشتار شاهراغ - زاهدان در طبیعت واکنش جهانی به اشتباهات دولت پرهزینه، قتل و برمدعا	❖ مهندسی آراه، رد صلاحیت‌های گسترده با نظارت استصوابی، انسداد اصلاحات، زن‌ستیزی، پروژه بودن دشمن‌هراسی، دروغ، فراقکتی و شرق پرستی	❖ رفاندوم برای نظامی قانونی، مردمی، مسئول، غیرانقلابی و غیرانحصاری که منافع ملی را پاس بدارد و دخالت دین، شرع و فقیه را قانونی - دولتی سازد	❖ آزادی بازداشتیان و محصوران، رفع موانع بهره‌مندی از ظرفیت‌های انسانی - طبیعی، نظارت و شفافیت ساختاری، اصلاح بروکراسی قاچاری
اقتصاد، امنیت و رسانه	❖ رشد منفی اقتصادی نظام ارزشی در فقر زایی سازمان‌یافته با تورم ۵۰ ساله، پول پاشی در منطقه، توحش داعشی نیروهای امنیتی و رسانه منفعل	❖ اختلاس و کوتاهی در عدللت و خدمات، تعدیل ساختار، فاصله طبقاتی، شکاف هزینه و درآمد، کشتار و زندان، فیلترینگ و صداوسیماهای کانالیزه و وارونه	❖ توسعه همه‌جانبه اقتصادی و ورود به بازارهای جهانی، آزادی اطلاعاتی و آگاهی رسانه‌ای، عبرت‌آموزی از سقوط شاه و قذافی و منع سیاستهای تنش‌زا	❖ منع دلالتی از تحریم آفرینی اقتصادی و بحران لجبازی، سوسوکاری و مجازات عاملان جنایات، رفع سانسور و انسداد ارتباطی، اختناق و پنهان‌گوشی
علم، فرهنگ و مذهب	❖ دانش فرمایشی و ضد ملی، تنفر آفرینی از دین و حکومت مذهبی، ورشکستگی اخلاقی و تورم مناسکی، نفاق زیستی و سکوت مراجع بر مظالم	❖ الگوی فقاقت منحنی مردلنه و مانع از توسعه و آزادی، تحمیل نظرات خاص مذهب ارتدکسی، تفاسیر اقتدارگرایانه و خرافی از اسلام ناب در فقدان مشارکت	❖ احترام به مذهب اختیاری و عدم قضاوت انتخاب و پوشش مردم، مخالفت متدینین با تحریف احکام، اصلاح نظام دینی و پذیرش تکثر سبک‌های زندگی	❖ ترویج اسلام رحمانی و بخشنده نبوی(ص)، جستن فقهای آغوش گیرنده معتزین، نقد مفاسد حاکم و حکومت و تحول حوزه در بهره از علوم انسانی

(منبع: یافته‌های پژوهش)

نتیجه‌گیری

آنچه از تحلیل اظهارات حامیان مذکور آشوب‌ها می‌فهمیم، ارائه تصویری به‌غایت بحرانی از وضعیت کنونی ایران در تمامی عرصه‌هاست؛ وضعیتی اسفناک، بی‌سابقه و منحصر به فرد

که زاییده نظام مستقر سیاسی در کالبد موسوم به «حکومت اسلامی» است. این افراد بر همین اساس، منشأ یکایک مشکلات را در پیروی از «نظام ارزشی» و بقای «انگاره‌های ولایی» می‌خوانند و از ماهیت قانونی ولی فقیه و نفوذ نظارت استصوابی تا هرگونه مقاومت در برابر ارزش‌های لیبرالیستی اقتصاد و شیوع پلورالیسم فرهنگی را نمود توتالیتریسم سیاسی و فاشیسم اجتماعی تفسیر می‌کنند. در عموم این اظهارات، «جمهوری اسلامی»، پرورنده مشکلات است و ظهور پدیده‌ای مانند داعش نیز از خسارات تقابل با آمریکاست! در استدلال این گروه، وضعیت جاری دولت در حجم عقب‌ماندگی و انحطاط، با حکمرانی دولت طالبان و کودتاگران نظامی آفریقا قابل قیاس است. انگاره «پشیمانی تاریخی» و اصرار به «خطاکاری مردم» در فحوای نظراتشان شیوع دارد و از این رو می‌کوشند تا وضعیت را این‌گونه بنمایانند که در ۴۵ سال گذشته، «انحراف و فساد چندبرابری» رخ داده که تکرار تجربه پهلوی را آرزو ساخته و یک استبداد خرافی را جایگزین سلطنتی موروثی کرده است. آنان حمایت حکومت از شکوه مناسک مذهبی را ابزار توجیه ناکارآمدی اداری می‌دانند و عبور از پرچم رسمی ایران را با عربی نامیدن نشان «الله» هتک می‌کنند تا ارجاع مفاهیم به نشان «شیر و خورشید» را دفاع از مضامین اصیل وطنی تصویر کنند. می‌توان گفت که مخالفان رادیکال وضعیت جاری در زاویه‌ای حیات گرفته‌اند که برای مشروعیت بخشی به مخالفت با نظام سیاسی و منطقی‌نمایی تخریب دستاوردهای ملی-منطقه‌ای، می‌بایست ابتدائاً گریز کامل خود از احکام الهی و سنن ایرانی را اثبات کنند و بعد از آن به ارائه راهکارهایی چون «نافرمانی مدنی» و توجیه «تحریم معیشتی»، «تجزیه سرزمینی» و «دخالته خارجی» دست زنند. در حقیقت، فقدان سه عنصر مبنایی: «ایده جایگزین، رهبری محبوب و انسجام سازمانی» منجر به شکست جنبش مهسا و بازگشت به روایت ملی شد. اساساً مهم‌ترین دستاورد حامیان آشوب: ترویج فرهنگ «عرفی‌گرایی اخلاقی» یا «ایده استحاله درونی» بود که از جنبش‌های توده‌ای مجارستان در انقلابات رنگی اروپای شرقی درآمد (اسکات، ۱۳۸۸: ۱۱۸-۱۱۹). هرچند این دستاورد نهایی نیز، پیرو نگاه داوری، تقلید از تجدیدی است که مشتاقانش را از خانه آواره کرده اما به مأمن غرب نمی‌برد (داوری اردکانی، ۱۴۰۰: ۲۲).

پیشنهادها

در اینجا، خلاصه‌ای بر مضامین دعاوی حامیان آشوب‌ها و محور پاسخ‌های پیشنهادی به آن‌ها - به جهت رفع شبهات ذهنی خوانندگان و رعایت انصاف در صورت‌بندی محتوایی پژوهش - در دوازده بخش ذکر می‌شود؛ با امید به تولید آثاری علمی و راه‌گشا، در پژوهش‌های مرتبط پیش‌رو.

جدول شماره ۳: مضامین نهایی دعاوی حامیان آشوب و پاسخ‌های پیشنهادی

شماره	بخش	مضمون مدعیات	محور پیشنهادی پاسخ‌ها
۱	نظام	مردم ایران با حکومتی مستبد، نامشروع، غیرعقلانی، غیراخلاقی و ناکارآمد مواجه‌اند که برآمده از تحمیل یک ایدئولوژی دگم مذهبی است که به دخالت دین در سیاست اصرار دارد.	جمهوری اسلامی برآمده از بزرگ‌ترین انقلاب قرن و مبتنی بر رفراوندوم ساختاری است؛ کارآمدی‌اش در پیشرفت‌های تصاعدی و استقرار ۵۰ ساله در شرایط جنگ و ترور و تحریم و نفوذ و خیانت همراهان، مشهود و قوانینش حافظ دین مبین و هویت ملی ایرانیان است.
۲	رهبری	رهبری مادام‌العمر نظام، فردی خودکامه، متوهم، بی‌برنامه، بی‌خروجی، غیرپاسخگو، شکست‌خورده و در فکر جان‌نشینی فرزند است که ما را به یاد آخرین سال‌های قذافی می‌اندازد.	تفاوت دیکتاتوری خودکامه با ولایت‌فقیه چارچوب‌مند ذیل شریعت اسلام، قانون اساسی و نظارت مستقیم خبرگان منتخب مردم بر تداوم شرایط رهبری، آشکار است؛ کارنامه رهبری نیز در حفظ وحدت و امنیت در مقابل اجانب و توسعه آگاهی و رشد جوانان، نمود دارد.
۳	وضع عمومی	مردم بی‌پناه و ناامید در خمشی فروخته از فساد و بی‌عدالتی با رژیم فریبکار دست‌به‌گریبان‌اند که با دروغ‌گویی بی‌اعتمادی می‌سازد و جامعه ایران را به دو قطبی خودی و نا خودی می‌برد.	غاطبه مردم ایران به آرمان‌های اصلی انقلاب پایبندند و این را با حضور در دفاع ۸ ساله، تمجید از مدافعین فرامرزی، تحمل ۴۰ سال تحریم اقتصادی، استقبال از مناسک مذهبی و حضور ده‌ها میلیونی در راهپیمایی‌های پیروزی انقلاب و انتخاب‌های سیاسی نشان داده‌اند.
۴	سبک زندگی	ج.ا با سلب آسایش و احترام و کرامت مردم ایران، دائم آن‌ها را توهین و تحقیر می‌کند و با کنترل‌گری پادگانی اجازه نمی‌دهد که حق انتخاب داشته باشند حتی در تعیین حدود پوشش.	در همه کشورها، عرصه عمومی ضابطه‌مند است و این ضوابط بر اساس قواعد فرهنگی و هنجارهای عرفی آن ملت تعیین می‌شود؛ نایبست احترام به قواعد اجتماعی اسلام و سنن تاریخی ایرانیان را با تحمیل رسانه‌ای تکرارهای اعتقادی نقض کرد و آن را نظامی‌گری نامید.
۵	سیاست داخلی	ج.ا دچار انسداد اصلاحات است و دولت‌هایی پرهزینه، پر ادعا، فشل و آکنده از خشونت دارد که با معترضین مانند داعش برخورد می‌کند و تنها خون مدافعان حکومت برایش عزیز است.	تنوع جریانات سیاسی و تلاش آنها برای تصاحب کرسی‌های تصمیم‌گیری، سندی بر گشودگی سیاسی و قدرت دولت‌ها در ایجاد تغییرات ذیل قانون اساسی است؛ معترض با اغتشاشگر متفاوت و برخورد پلیس ایران بسیار ملایم‌تر از پلیس فرانسه و آمریکا است!
۶	سیاست خارجی	شرق پرستی و تنش‌آفرین ج.ا منطقه را به آشوب کشیده و دشمنی با آمریکا و اسرائیل پروژه‌های است که هویت بی‌اساسی را با آن تعریف می‌کند؛ بلکه مصالح عمومی را به گروگان بگیرد.	سنگینی کفه روابط با اروپا، آغاز دشمنی غرب با کودتا، تجاوز و تحریم؛ تهاجم آمریکا به افغانستان و عراق و تأثیر جنایات اسرائیل بر ایجاد ناامنی‌های منطقه و خلق تکفیر و ترور در خاورمیانه، قابل کتمان نیست! سیاست واقع‌نگری، توازن رابطه با شرق و غرب را می‌رساند.

۷	انتخابات	جامعه دیگر در انتخابات صوری نظام مشارکت نمی‌کند و ج.ا به‌خاطر مهندسی مدام انتخابات از طریق بدعت نظارت استصوابی و رد صلاحیت از اقبال گسترده مردمی، دچار بحران مشروعیت است.	در کشورهای توسعه‌یافته، سازوکارهایی برای فیلتر کاندیداتورها و بررسی صلاحیت‌ها وجود دارد؛ افرادی که خودشان از همین ساختار به انتخاب رسیده‌اند، به‌وقت شکست، اصلش را زیر سؤال می‌برند! میانگین مشارکت در انتخابات ایران ۶۳٪ است و در رویه‌ای قانونی، مردمی، دقیق و شفاف انجام می‌گیرد.
۸	علم و رسانه	دانشگاه‌های نظام، دانشی فرمایشی با محتوایی ضدملی را رواج می‌دهند؛ ادامه همان خط دروغ و سانسوری که صدواوسیمیا می‌رود و با فیلتر شبکه‌های اجتماعی، حقایق را وارونه می‌سازد.	رشد ۱۳ برابری علم و کیفیت خروجی‌های آموزشی ایران در نمودارهای جهانی نمایان است؛ سوء تبلیغات ۲۴ ساعته ۲۵۰ شبکه فارسی‌زبان خارجی با بودجه چند صد میلیون‌دلاری، قابل‌انکار نیست و در مقابل سیاه‌نمایی آنها، روشنگری‌های رسانه ملی، گم است!
۹	اقتصاد	پس از انقلاب، متناسب با منابع سرزمینی و استعدادهای انسانی نهفته در ایران، رشد و توسعه نداشتیم؛ زیرا متولیان جمهوری اسلامی با اختلاس و تحریم‌زایی سازمانی، برای مردم فقر، تورم و فاصله طبقاتی ساختند.	تحمل ۴۲ساله ۱۸۰۰ تحریم، خسارت ۱۰۰۰ میلیارد دلاری جنگ ۸ ساله، تصاحب ۱۲۰ میلیارددلاری اموال کشور، ایران‌هراسی و آشوب‌آفرینی‌های رسانه‌ای را نمی‌توان از عوامل اقتصاد ایران حذف کرد؛ با این وجود توسعه انسانی ما سوم جهان، انرژی در کشور ارزان و قدرت خرید مردم ۳ برابر دوران پهلوی است.
۱۰	فقه و حوزه	جمهوری اسلامی با ساکت کردن مراجع تلاش نموده تا مذهب را وسیله حفظ قدرت و حکومتش قرار دهد؛ پس با متورم‌سازی مناسک دینی، قرانت ارتدکسی و دعوی خرافاتی‌اش را برای ملت به نام اسلام ناب، جا می‌زند.	حوزه همواره مستقل بوده و علما قرانات اجتهادی خودشان را از اسلام دارند؛ از آنجاکه استنباط احکام شرع منبث از ادله اصولی و قواعدی فقهی است، هر خوانشی پذیرفته نیست و پلورالیزم دینی و اباحی‌گری اخلاقی در آن ورودی ندارد؛ قدرت حکومت نیز همیشه متکی بر اطاعت از خداوند و حمایت از مردم بوده است.
۱۱	زنان و دختران	فقه مردانه با حقوق ابتدایی زنان معارض است و قوانین زن‌ستیزانه جمهوری اسلامی، حقوق مسلم ایشان از حق تعیین لباس تا مجوز خروج از منزلشان را نادیده گرفته است.	ناقض حقوق زنان، کسانی‌اند که هویتش را تنانه و حقش را در سوژگی تلذذات مردانه می‌دانند؛ هیچ آئینی مانند اسلام به زن شخصیت و کرامت نداده؛ نگاه رهبر انقلاب در این امر بسیار حمایت‌گرانه و کارنامه نظام در تقویت خانواده و رشد اجتماعی زنان، درخشان است.
۱۲	واکنش جهانی	حساسیت جامعه جهانی نسبت به مسائل داخلی ایران طبیعی است؛ چراکه ج.ا در نادیده‌گرفتن حقوق شهروندی برخلاف دنیا عمل می‌کند و با سرکوب زنان، واکنش دولت‌ها را برانگیزد.	تاریخ دشمنی غرب با ایران به دوران قاجار و پهلوی بازمی‌گردد و ایران ستیزی و اسلام‌هراسی امر جدیدی نیست؛ از سال ۲۰۱۱، ۱۰ هزار آمریکایی با شلیک پلیس کشته شده‌اند، فلذا نمی‌توان آرزوی تغییر رژیم ایران از زبان رئیس‌جمهور آمریکا و پوشش سه‌ماهه اغتشاشات به بهانه فوت یک خانم را، طبیعی دانست!

(منبع: یافته‌های پژوهش)

پیوست

فهرست (اسامی) ۴۰ شخصیت و ۱۰ بیانیه حامی آشوب‌ها:

انتخاب افراد براساس «میزان تأثیرگذاری سیاسی-اجتماعی» و «شهرت علمی-رسانه‌ای» بوده که از میان جمعی از مخالفان جمهوری اسلامی، اصلاح‌طلبان، مستقل‌ها و

عدالت‌خواهان انتخاب شده است. شایان ذکر است که نمایهٔ ارجاع به منابع اظهارات، پس از اسامی شخصیت‌ها و بیانیه‌ها ذکر شده و برای استناد به اظهارات، به بیش از ۱۰۰ کانال شخصی و لینک خبرگزاری، ارجاع داده شده است.

پوزیسیون‌ها: سیدجواد طباطبایی، عبدالکریم سروش، محسن کدیور، عباس میلانی، محمدجواد اکبرین، حسین باستانی، یاسر میردامادی، علیرضا بهشتی شیرازی و ابوالفضل قدیانی. اصلاح‌طلبان: شهاب‌الدین حائری شیرازی، محمد سروش محلاتی، صادق زیباکلام، مهدی نصیری، محمد فاضلی، نعمت‌الله فاضلی، سعید حجاریان، غلامرضا کاشی، محمدرضا تاجیک، عباس عبدی، محمود صادقی، محسن حسام‌مظاهری، احمد زیدآبادی، محمدرضا جلایی‌پور، محسن رنانی، سیدمحمد خاتمی، صدیقه وسمقی، عباس آخوندی، سعید مدنی، احسان شریعتی، علیرضا رجایی، محسن آرمن، عبدالله نوری، سیدمصطفی محقق داماد، عطاءالله مهاجرانی، عبدالله شهبازی و عبدالحمید اسماعیل‌زهی است.

عدالت‌خواهان و مستقل‌ها: سعید زیباکلام، وحید اشتري، سلمان کدیور و عماد افروغ. به‌علاوه، ۱۰ بیانیه نیز از جانب این جریانات صادر شده: جمعی از نواندیشان دینی (۱۲ نفر)، اساتید دانشگاه‌های کشور (۱۱۰۰ تن)، شورای دانشگاه شریف (۲۵۷ نفر)، دبیرکل نهضت آزادی ایران به ایرانیان مقیم خارج از کشور، نشست کمیتهٔ مرکزی حزب تودهٔ ایران، انجمن اسلامی جامعهٔ پزشکی ایران، حزب مجمع ایثارگران، مجمع مدرسین و محققین حوزهٔ علمیهٔ قم و محققان و مدرسان روحانی اصفهان، جبههٔ اصلاحات، حزب راه ملت.

تصویر ۱: معرفی ۴۰ شخصیت و ۱۰ بیانیهٔ مؤثر سیاسی-اجتماعی حامی آشوب‌های پاییز ۱۴۰۱

(منبع: یافته‌های پژوهش)

کتابنامه

- اسکات، آلن. (۱۳۸۸) فرهنگ سیاسی و جنبش‌های اجتماعی. (رامین کریمیان، مترجم). تهران، آگه.
- ای اپتر، دیوید و آندریین، چارلزاف. (۱۳۸۰). اعتراض سیاسی و تغییر اجتماعی. (محمدرضا سعید آبادی، مترجم). تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- بیات، آصف. (۱۳۹۱). سیاست‌های خیابانی: جنبش‌تهی‌دستان در ایران. تهران، پردیس دانش.
- تاجیک، محمدرضا. (۱۳۸۴). مدیریت بحران. تهران، فرهنگ‌گفتمان.
- حقیقت، سیدصادق، و حجازی، حامد. (۱۳۸۹). نگاهی انتقادی به کاربرد بحران اسپریگنز در مطالعات سیاسی. قم: فصلنامه علوم سیاسی، سال سیزدهم، شماره ۴۹ (علمی - پژوهشی) صص ۱-۴۹.
- داوری اردکانی، رضا. (۱۴۰۰). فلسفه، سیاست و خشونت. تهران، هرمس.
- دایموند، جرد. (۱۴۰۱). آشوب، نقاط عطف برای کشورهای بحران زده. (اصلان قودجانی، مترجم). تهران، طرح نو.
- دیتر آپ، کارل. (۱۳۹۵). جنبش اجتماعی و اعتراض سیاسی: نظریه‌ها و رویکردها. (مجید عباسی، مترجم). تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- رهبری، مهدی. (۱۳۹۳). جنبش‌های اجتماعی (کلاسیک، مدرن، پست مدرن). تهران، کویر.
- ژیژک، اسلاوی. (۱۳۹۰). خشونت (پنج نگاه زیر چشمی). (علیرضا پاک‌نهاد، مترجم). تهران، نشر نی.
- سعیدی ابواسحاقی، حامد. پاییز (۱۴۰۰). تاکتیک‌های حریف در شکل‌دهی اغتشاشات شهری (مطالعه موردی اغتشاشات آبان ماه ۱۳۹۸). فصلنامه مدیریت بحران و وضعیت‌های اضطراری، سال سیزدهم، دوره جدید، پاییز، شماره ۳، صص ۳۳-۷۳.
- فوران، جان. (۱۳۹۰). نظریه‌پردازی انقلاب‌ها. (فرهنگ ارشاد، مترجم). تهران، نشر نی.
- کیا، حامد. زمستان (۱۴۰۱). رخدادهای زن، زندگی، آزادی و نبرد بر سر تسخیر فضا. فصلنامه مطالعات فرهنگی و ارتباطات، پیاپی ۶۹، زمستان، دوره ۱۸، شماره ۴.

/ 10.22034/2023.1972498.2618 /doi:

گلشنی، علی. (۱۳۸۷). فهم فلسفی و تاریخی اندیشه سیاسی بر اساس تلفیقی از نظرات اسکینر، اکشات، و اسپریگنز. تهران: فصلنامه نامه فلسفی، آبان، دوره ۱۴، شماره ۶۸،

صص ۹۳-۱۰۸.

نوریس، پیپا و آر. کدی، نیکی. (۱۳۸۸). جامعه‌شناسی سیاسی شکاف‌های اجتماعی. (پرویز دلیرپور، مترجم). تهران، کویر.

Moghadam, Val. 1994. *Islamic Populism, Class, and Gender in Postrevolutionary Iran*, in John Foran, editor, *A Century of Revolution: Social Movements in Iran*. Minneapolis : University of Minnesota press, p 189.

Stirling, J.2001. *Thematic networks: An analytic tool for qualitative research*. Qualitative Research, 1(3), p 385-405

صفحات مجازی

اسماعیل زهی، عبدالحمید، سایت بی‌بی‌سی فارسی. [/https://www.bbc.com/persian/live/63594129](https://www.bbc.com/persian/live/63594129)

سایت خبری تحلیلی صبح ما. <http://sobhema.news/22069>

عرشه آنلاین. <https://www.arshehonline.com/3/61723>

کانال تلگرامی سحام نیوز. <https://t.me/sahamnewsorg/77136>

کانال تلگرامی مصطفی تاجزاده. <https://t.me/MostafaTajzadeh/47911>

<https://t.me/MostafaTajzadeh/49049>

کانال تلگرامی مولانا عبدالحمید. <https://t.me/molanaabdolhamid/5307>

اشتری، وحید، کانال توئیتری وحید اشتری، https://twitter.com/va_ashtari/status/1577395028971950104

افروغ، عماد، سایت اینترنتی خبر آنلاین. <https://www.khabaronline.ir/news/1678052>

سایت خبری تحلیلی انتخاب. <https://www.entekhab.ir/fa/news/700323>

اکبرین، محمدجواد. ۱۴۰۱، ۱. کانال تلگرامی اکبرین. <https://t.me/akbarein/1247>

کانال تلگرامی سحام نیوز، <https://t.me/sahamnewsorg/79216>

کانال توئیتری محمدجواد اکبرین. https://twitter.com/MJ_Akbarin/status/1571075742372622336

آخوندی، عباس، سایت اینترنتی اعتدال. <https://www.ettelaat.com/archives/648974>

سایت اینترنتی مگ ایران. <https://www.magiran.com/article/4353713>

آرمین، محسن، کانال تلگرامی مصطفی تاجزاده. <https://t.me/MostafaTajzadeh/48704>

باستانی، حسین، سایت بی‌بی‌سی فارسی. <https://www.bbc.com/persian/iran-features-63108174>

کانال توئیتری حسین باستانی، <https://twitter.com/hossebastani/status/1576933204207935491>

بهشتی شیرازی، علیرضا، کانال تلگرامی کلمه. <https://t.me/kaleme/29778>

بیانیه اساتید دانشگاهی، سایت مدرسان پرس. <https://modaresinpress.ir/university/2498>

بیانیه جامعه پزشکی، سایت خبری تحلیلی انصاف نیوز. <http://www.ensafnews.com/378728>

- بیانیه جبهه اصلاحات، <http://www.ensafnews.com/386612>.
- بیانیه حزب توده، سایت اینترنتی اخبار روز. <https://www.akhbar-rooz.com/175977/1401/08/04>.
- بیانیه حزب راه ملت، سایت خبری تحلیلی انصاف نیوز. <http://www.ensafnews.com/382032>.
- بیانیه شورای شریف، <http://www.ensafnews.com/380146>.
- سایت دانشگاه شریف، <https://www.sharif.edu/fa/web/news/article/5963751>.
- بیانیه مجمع ایثارگران، سایت خبری تحلیلی انصاف نیوز. <http://www.ensafnews.com/376855>.
- بیانیه مدرسین و محققین حوزه، سایت اینترنتی خبر آنلاین. <https://www.khabaronline.ir/news/1706131>.
- سایت اینترنتی مدرسان پرس. <https://modaresinpress.ir/political/2813>.
- بیانیه نواندیشان دینی، سایت خبری تحلیلی زیتون. <https://www.zeitoons.com/105003>.
- بیانیه نهضت آزادی، سایت اینترنتی ایران امروز نت. <https://www.iran-emrooz.net/index.php/news2/103418>.
- تاجیک، محمدرضا، سایت اینترنتی آخرین خبر، بخش سیاسی. <https://akharinkhabar.ir/politics/9303656>.
- سایت اینترنتی مشق نو. <http://mashghenow.com/5762>.
- جلایی‌پور، محمدرضا. ۱۴۰۱، ۱. سایت خبری تحلیلی صبح ما. <http://sobhema.news/22069>.
- سایت روزنامه اعتماد. <https://www.etemadnewspaper.ir/fa/main/detail/191606>.
- جماران نیوز، پایگاه اطلاع‌رسانی و خبری جماران. [درون خطی] ۲۱ مهر ۱۴۰۱. <https://www.jamaran.news/fa/tiny/news-1570233>.
- حائری شیرازی، شهاب‌الدین، کانال تلگرامی ویرایش ذهن. https://t.me/virayeshe_zehn/2664.
- کانال تلگرامی ویرایش ذهن. https://t.me/virayeshe_zehn/2663.
- حجاریان، سعید، سایت اینترنتی مشق نو. <http://mashghenow.com/5758>.
- سایت خبری تحلیلی انصاف نیوز. <http://www.ensafnews.com/379238>.
- حسام مظاهری، محسن، کانال تلگرامی محسن حسام مظاهری. <https://t.me/mohsenhesammazaheri/3903>.
- کانال توئیتری محسن حسام مظاهری. <https://twitter.com/mohsenHmazaheri/status/1580539801090260992>.
- خاتمی، سیدمحمد، سایت خبری تحلیلی انصاف نیوز. <http://www.ensafnews.com/385057>.
- کانال تلگرامی سحام نیوز. <https://t.me/sahamnewsorg/79024>.
- رجایی، علیرضا، کانال تلگرامی روشنفکران ایران. <https://t.me/IRANINtellecuals/27353>.
- کانال تلگرامی کلمه. <https://t.me/kaleme/29771>.
- رنانی، محسن، سایت اینترنتی محسن رنانی. <http://www.renani.net/index.php/texts/notes/888-2022>.

- زیباکلام، سعید، کانال تلگرامی سعید زیباکلام. [./https://t.me/sadeghZibakalam/4696](https://t.me/sadeghZibakalam/4696).
 زیباکلام، صادق، کانال توئیتری صادق زیباکلام. <https://twitter.com/sadeghZibakalam/status>.
[./1587313980200173570](https://1587313980200173570)
- زیدآبادی، احمد، کانال تلگرامی احمد زیدآبادی. [./https://t.me/ahmadzeidabad/2681](https://t.me/ahmadzeidabad/2681).
 کانال تلگرامی نصیری چهل و دو. [./https://t.me/nasiri42/8006](https://t.me/nasiri42/8006).
 کانال تلگرامی ویرایش ذهن. [./https://t.me/virayeshe_zehn/2768](https://t.me/virayeshe_zehn/2768).
 سروش محلاتی، محمد، سایت ایقنا (خبرگزاری بین‌المللی قرآن). [./https://iqna.ir/fa/news/4095026](https://iqna.ir/fa/news/4095026).
 سایت روزنامه اطلاعات. [./https://www.ettelaat.com/archives/653287](https://www.ettelaat.com/archives/653287).
 سایت شفقنا (خبرگزاری شیعیان). [./https://fa.shafaqna.com/news/1477515](https://fa.shafaqna.com/news/1477515).
 کانال تلگرامی محمد سروش محلاتی. [./https://t.me/mohammadsorooshmahallati/2120](https://t.me/mohammadsorooshmahallati/2120).
 سروش، عبدالکریم، سایت روشنفکران ایران. [./https://t.me/IRANINtellecuals/26564](https://t.me/IRANINtellecuals/26564).
 سایت زیتون. <https://www.zeitoons.com/105459>.
 کانال تلگرامی دکتر سروش. <https://t.me/DrSoroush/3447>.
<https://t.me/schoolofsoroush/273>
- شریعتی، احسان، کانال تلگرامی مصطفی تاجزاده. [./https://t.me/MostafaTajzadeh/48763](https://t.me/MostafaTajzadeh/48763).
 شهبازی، عبدالله، کانال تلگرامی شهبازی. [./https://t.me/+VLoEZTj_M00MDU0](https://t.me/+VLoEZTj_M00MDU0).
 صادقی، محمود، کانال توئیتری محمود صادقی. https://twitter.com/mah_sadeghi/status.
[./1578791844997201920](https://1578791844997201920)
- طباطبایی، سیدجواد، کانال تلگرامی جستارها. <https://t.me/jtjostarha/297>.
<https://t.me/jtjostarha/301>
- عبدی، عباس، سایت خبری تحلیلی انتخاب. [./https://www.entekhab.ir/fa/news/696612](https://www.entekhab.ir/fa/news/696612).
 سایت روزنامه اعتماد. [./https://www.etemadnewspaper.ir/fa/main/detail/192565](https://www.etemadnewspaper.ir/fa/main/detail/192565).
 کانال تلگرامی روشنفکران ایران. [./https://t.me/IRANINtellecuals/26896](https://t.me/IRANINtellecuals/26896).
 فاضلی، محمد، کانال تلگرامی سحام نیوز. [./https://t.me/sahamnewsorg/75725](https://t.me/sahamnewsorg/75725).
 فاضلی، نعمت‌اله، کانال تلگرامی نصیری چهل و دو. [./https://t.me/nasiri42/8464](https://t.me/nasiri42/8464).
 قدیانی، ابوالفضل، کانال تلگرامی کلمه. [./https://t.me/kaleme/29792](https://t.me/kaleme/29792).
 کاشی، غلامرضا، کانال تلگرامی کلمه. [./https://t.me/kaleme/29582](https://t.me/kaleme/29582).
 کانال تلگرامی مصطفی تاجزاده. [./https://t.me/MostafaTajzadeh/48838](https://t.me/MostafaTajzadeh/48838).
 کدیور، سلمان، کانال تلگرامی فلاخن. [./https://t.me/falaakhon/3822](https://t.me/falaakhon/3822).
 کدیور، محسن، سایت کدیور. [./https://kadivar.com/19901](https://kadivar.com/19901).
 سایت کدیور. [./https://kadivar.com/19912](https://kadivar.com/19912).
 کانال تلگرامی محسن کدیور آفیشیال. https://t.me/Mohsen_Kadivar_Official/3168.

- _____ . [./https://t.me/Mohsen_Kadivar_Official/3201](https://t.me/Mohsen_Kadivar_Official/3201)
- محقق داماد، سیدمصطفی، سایت اینترنتی خبر آنلاین. [./https://www.khabaronline.ir/news/1709485](https://www.khabaronline.ir/news/1709485)
- _____ . [./https://www.khabaronline.ir/news/1707491](https://www.khabaronline.ir/news/1707491)
- کانال تلگرامی فرید مدرسی. [./https://t.me/Faridmodaresi/1317](https://t.me/Faridmodaresi/1317)
- مدنی، سعید، کانال تلگرامی سعید مدنی. [./https://t.me/Saeed_Maadani/3385](https://t.me/Saeed_Maadani/3385)
- کانال تلگرامی مصطفی تاجزاده. [./https://t.me/MostafaTajzadeh/48846](https://t.me/MostafaTajzadeh/48846)
- مهاجرانی، عطاءاله، سایت روزنامه اعتماد. [./https://www.etemadnewspaper.ir/fa/main/detail/191062](https://www.etemadnewspaper.ir/fa/main/detail/191062)
- میردامادی، یاسر، سایت زیتون. [./https://www.zeitoons.com/106710](https://www.zeitoons.com/106710)
- کانال تلگرامی امتداد نت. [./https://t.me/emtedadnet/72048](https://t.me/emtedadnet/72048)
- میلانی، عباس، سایت ایران وایر. [./https://iranwire.com/fa/features/109447](https://iranwire.com/fa/features/109447)
- کانال توئیتری بی‌بی‌سی فارسی. [./https://twitter.com/bbcpersian/status/1588968715940696064](https://twitter.com/bbcpersian/status/1588968715940696064)
- کانال توئیتری عباس میلانی، <https://twitter.com/milaniabbas/status/1574084494482702340>
- نصیری، مهدی، سایت امتداد آنلاین. [./https://www.etemadonline.com/fa/tiny/news-574701](https://www.etemadonline.com/fa/tiny/news-574701)
- کانال تلگرامی روشنفکران ایران. [./https://t.me/IRANIntellectuals/27170](https://t.me/IRANIntellectuals/27170)
- کانال تلگرامی سهام نیوز. [./https://t.me/sahamnewsorg/79028](https://t.me/sahamnewsorg/79028)
- کانال تلگرامی نصیری چهل و دو. [./https://t.me/nasiri42/7998](https://t.me/nasiri42/7998)
- نوری، عبدالله، سایت خبری تحلیلی انصاف نیوز. [./http://www.ensafnews.com/387761](http://www.ensafnews.com/387761)
- کانال تلگرامی سهام نیوز. [./https://t.me/sahamnewsorg/74843](https://t.me/sahamnewsorg/74843)
- وسمقی، صدیقه، کانال تلگرامی مصطفی تاجزاده. <https://t.me/MostafaTajzadeh/48156>